

CODE No. 10321

Faculties of Arts, Commerce, Science, Management & Social Science
B.A, B.Com, B.B.A, B.Sc & B.S.W

I Year II- Semester (CBCS) Examination May/June, 2018

Sub: Sanskrit (Second Language)

Paper- II

Time : 3 Hours.

Max. Marks : 80
(5x4=20)

‘अ’ विभाग: PART ‘A’

पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः ।

1. ‘बाला क्षुधार्ता नारी च रक्ष्या त्वं सततं मया ।
उपवासपरिश्रान्ता त्वं हि बान्धवनन्दिनी’ – भाषान्तरीकुरुत श्लोकममुम् ।
2. ‘अर्धेन कुरुते कार्यं सर्वनाशो हि दुस्तरः’ – वाक्यमिदं ससन्दर्भं व्याख्यात ।
3. गङ्गादेव्युक्तरीत्या लक्ष्मीचञ्चल्यं वर्णयत ।
4. भवेत्, अपश्यम्, इच्छामि, वन्दताम् इत्येतेषां धातुलकार – पुरुष-वचनानि प्रत्यभिजानीत ।
5. राजपुरुषः, पितरो, चक्रपाणिः, रामलक्ष्मणौ इत्येतेषां विग्रहवाल्यानि लिखत ।
6. ‘श्रुतिरेषा हि विप्रर्षे त्रिषु लोकेषु शाश्वती’ – वाक्यमिदं ससन्दर्भं व्याख्यात ।
7. श्लोकममुं भाषान्तरी कुरुत
न स्वल्पस्य कृते भूरि नाशयेन्मतिमान्नरः ।
एतदेव हि पाण्डित्यं यत्स्वल्पात् भूरिरक्षणम् ॥
8. श्लोकममुं पूरयत
त्रिविधं नरकस्येदंत्यजेत् ॥

Contd.....2

-2-

'आ' विभाग: PART 'B'

(5x12=60)

सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे समानाङ्काः ।

9. द्वयोः श्लोकयोः प्रतिपदार्थं तात्पर्यं च लिखत ।

(अ) क एष भोः सूत नरोऽभ्युपेतः केशैः सितैर्यष्टिविषक्तहस्तः ।
भ्रूसंवृताक्षः शिथिलानताङ्गः किं विक्रियैषा प्रकृतिर्यदृच्छा ॥

(आ) निःश्वस्य दीर्घं स्वशिरः प्रकम्प्य तस्मिंश्च जीर्णे विनिवेश्य चक्षुः ।
तां चैव दृष्ट्वा जनतां सहर्षां वाक्यं स संविग्न इदं जगाद ॥

(इ) एवं जरा हन्ति च निर्विशेषं स्मृतिं च रूपं च पराक्रमं च ।
न चैव संवेगमुपैति लोकः प्रत्यक्षतोऽपीदृशमीक्षमाणः ॥

(ई) ततः प्रणेता वदति स्म तस्मै सर्वप्रजानामिदमन्तकर्म ।
हीनस्य मध्यस्य महात्मनो वा सर्वस्य लोके नियतो विनाशः ॥

10. एकस्य निबन्धं लिखत ।

संस्कृतवाङ्मये वराहमिहिरस्य वैशिष्ट्यं विवृणुत ।

अथवा

गङ्गदत्त-प्रियदर्शनयोः सम्भाषणं विवृणुत ।

11. एकस्य निबन्धं लिखत ।

गङ्गादेव्युक्तरीत्या लक्ष्मीचाञ्चल्यं वर्णयत ।

अथवा

गीतोक्तां दैवीसम्पदं व्याख्यात ।

Contd.....3

CODE No. 10321

-3-

12. त्रयाणां धातूनां निर्दिष्टलकारानुसारं धातुरूपाणि लिखत ।

1. गम् – (लङ्) 2. अस् – (वि. लिङ्) 3. मुद् – (लोट्)
4. वन्द – (लङ्) 5. चुर् – (लट्) 6. लभ् – (लट्)

13. अ) अधोनिर्दिष्टेषु षण्णां पदानां नामनिर्देशपूर्वकं विग्रहवाक्यानि लिखत ।

1. कृष्णभक्तः 2. अधर्मः 3. शीतोष्णम् 4. रामलक्ष्मणौ
5. तमालवृक्षः 6. चोरभयम् 7. नरसिंहः 8. त्रिभुवनम्
9. वीरपुरुषः 10. चन्द्रमुखम्
